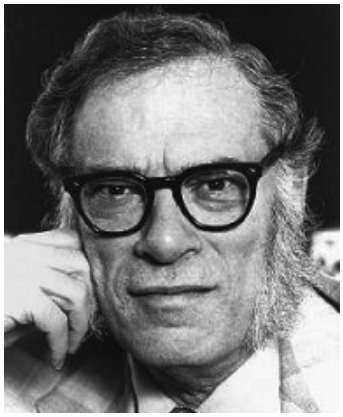
Asimov Isaac (1920-1992) :)

Americký spisovateľ a biochemik.

Isaac Asimov sa narodil 2. januára 1920 v sovietskom Rusku do židovskej rodiny. V roku 1923 emigroval s celou rodinou do USA. V roku 1928 sa stal americkým občanom. Detstvo strávil v Brooklyne v New Yorku a počas neho sa naučil už ako päťročný sám čítať.

Svoje prvé články začal písať ako jedenásťročný a od devätnástich rokoch ich dokonca predával do rôznych časopisov. Po vyštudovaní strednej školy nastúpil na Kolumbijskú univerzitu, kde v roku 1939 promoval. Po dokončení štúdií sa stal doktorom biochémie, neskôr učiteľom biochémie na Bostonskej univerzite. Od roku 1958 sa stal profesionálnym spisovateľom.

Asimov bol dvakrát ženatý. Najprv sa oženil s Gertrude Blugerman v roku 1942. Mali spolu dve deti, syna Davida a dcéru Robyn Joan. Manželstvo sa rozpadlo v roku 1973. O rok neskôr sa Asimov opäť oženil. Vzal si americkú autorku sci–fi Janet O. Jeppson.

Isaac Asimov zomrel 6. apríla 1992 v New Yorku. Po jeho smrti jeho druhá žena odhalila, že jeho smrť bola zapríčinená chorobou AIDS. Pri operácii v roku 1983 mu bola podaná krv, ktorá bola HIV pozitívna.

Jeho dielo zahŕňa veľké množstvo beletrických aj vedeckých prác. Známy je hlavne svojimi dielami z vedecko-fantastického žánru (sci-fi) a populárno-vedeckými knihami, za ktoré dostal celú radu ocenení.

Jeho najväčším dielom je seriál noviel o *Základni*[1]. Najprv napísal len trilógiu: *Základňa* (*Foundation*, 1951), *Základňa a Ríša* (*Foundation and Empire*, 1952), *Druhá základňa* (*Second Foundation*, 1953). Neskôr Asimov napísal ďalšie tri časti: *Na hraniciach Základne* (*Foundation's Edge*, 1982), *Základňa Zem* (*Foundation and Earth*, 1986) a *Predohra k Základni* (*Prelude to Foundation,* 1988).

Sériu o *Základni* doplnil ďalšími sériami o *Galaktickej ríši* (*Galactic Empire Series*) a sériami *O robotoch* (*Robot series*). Tieto tri série opisujú Asimovu víziu budúcnosti, v ktorej je ľudstvo rozšírené po celej galaxii.

Jeho ďalším dielom je poviedková zbierka *Ja, robot* (*I, Robot*, 1950) a *Zvyšok robotov* (*The Rest of the Robots*, 1964). V roku 1982 bola vydaná kompletná zbierka jeho poviedok o robotoch *Kompletný robot* (*The Complete Robots*, 1982). Azda najznámejšou Asimovovou poviedkou o robotoch, ktorá vyšla pôvodne ako román a Asimov ho

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

výrazne skrátil je *Dvestoročný človek* (*The Bicentennial Man*, 1976). Za túto poviedku získal Asimov ocenenie Hugo aj Nebula, čo sú najprestížnejšie sci-fi ocenenia.

Ako profesor biochémie písal Asimov na základe prírodných zákonov. Predovšetkým je známy ako autor troch zákonov robotiky, ktoré stvoril pre vlastnú potrebu, ale neskôr sa stali záväzné aj pre ostatných spisovateľov, píšucich o robotoch. Prvýkrát boli uvedené v poviedke *Hra na naháňačku* (*Runaround*, 1942).

Tieto Asimovove zákony vniesli do sci-fi poriadok a funkčnosť a znejú takto:

1. Robot nesmie ublížiť človeku alebo svojou nečinnosťou dopustiť, aby človeku bolo ublížené.

2. Robot musí poslúchnuť príkazy človeka, okrem prípadov, keď sú tieto príkazy v rozpore s prvým zákonom.

3. Robot musí chrániť sám seba pred zničením, okrem prípadov, keď je táto ochrana v rozpore s prvým alebo druhým zákonom.

[1] V slovenskom preklade je k dispozícii len prvá časť Základňa, Tatran (1977), čo je pre slovenského čitateľa veľká škoda. Ďalšia možnosť je siahnuť po českých prekladoch, ktoré vyšli v českom vydavateľstve AG Kult (1991). V knihách z tohto vydavateľstva je však Foundation preložené ako „Nadace“.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania